

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

МӨНХХАЙРХАН СУМЫН ХҮҮХДИЙН ЦЭЦЭРЛЭГИЙН 2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Аудитын код: ХОА-2021/28/СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Ховд хот 2021 он</p>	<p>Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatarkhu@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: Tsetsegsurena@audit.gov.mn Гэрээт аудитор: Н.Батжаргал Утас: 70432545</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ЗД	Засаг дарга
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН	5
2.1 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН төгрөгөөр	5
2.2 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН төгрөгөөр	6
2.3 АУДИТ ХИЙСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН төгрөгөөр	8
2.4 АУДИТ ХИЙСЭН ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН.....	10
2.5 АУДИТ ХИЙСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН төгрөгөөр	10
2.6 АУДИТ ХИЙСЭН ТӨСВИЙН НЭМЭЛТ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН төгрөгөөр	12
3.АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	12
3.1. Ерөнхий зүйл.....	12
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	12
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	13
3.4. Материаллаг байдал	13
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд.....	13
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт	14
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл.....	15
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	16
3.9. Аудитын илрүүлэлт.....	16
Залруулсан алдаа: Аудитаар орлогыг давхардуулан бүртгэсэн болон дутуу бүртгэсэн, үндсэн хөрөнгийн орлого буруу дүнгээр авсан зэрэг 116896.6 мянган төгрөгийн алдааг залрууллаа.	16
Аудитын зөвлөмж: Аудитаар илэрсэн 2472.3 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 4 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.....	16
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд.....	16
4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ.....	16
1. Шилэн дансны мэдээлэлтэй холбоотой асуудал	16
2. Хоолны зардалтай холбоотой асуудал.....	17
3. Бараа материалтай холбоотой асуудал.....	17
4. Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтэй холбоотой асуудал	17
5. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН ЖАГСААЛТ	17

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
64000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2021.04.09 № 4/33
тнбай _____ -ны № _____ -т

МӨНХХАЙРХАН СУМЫН
ХҮҮХДИЙН ЦЭЦЭРЛЭГИЙН
ЭРХЛЭГЧ У ДОЛГОРСҮРЭН ТАНАА

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Ховд аймгийн Мөнххайрхан сумын хүүхдийн цэцэрлэгийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Ховд аймгийн Мөнххайрхан сумын хүүхдийн цэцэрлэгийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлтийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг материаллаг зүйлсийн хувьд Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББОУС-д нийцүүлж Сангийн сайдын баталсан бодлого, журам, зааврын дагуу үнэн, бодитой, шударга илэрхийлсэн тул зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргаж байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитаар Ховд аймгийн Мөнххайрхан сумын хүүхдийн цэцэрлэгийн 2020 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэлийн хөтлөлт, программ хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан.

ᠮᠣᠩᠭᠣᠯ

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

Үүрэг хариуцлага

Төсвийн захирагч нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, түүнтэй нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>45,703,762.79</u>	<u>44,238,118.00</u>
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	45,336,675.00	44,238,118.00
351	Түүхий эд материал	100,000.00	1,205,300.00
35130	Эм боох материал	100,000.00	1,205,300.00
354	Хангамжийн материал	45,236,675.00	43,032,818.00
35410	Бичиг хэргийн материал	15,200.00	307,300.00
35420	Аж ахуйн материал	492,052.00	2,278,052.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	6,853,820.00	4,721,120.00
35450	Барилгын засварын материал	1,914,500.00	1,914,500.00
35460	Хүнсний материал	10,535,445.00	4,992,920.00
35470	Бусад хангамжийн материал	25,425,658.00	28,818,926.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>235,554,146.19</u>	<u>385,740,192.06</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	235,554,146.19	385,740,192.06
392	Биет хөрөнгө	227,317,146.19	377,617,442.02
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	205,404,440.00	346,604,440.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(9,232,276.89)	(18,967,712.73)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	26,252,358.00	33,511,140.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(18,847,550.64)	(21,810,675.25)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	30,537,997.00	30,148,629.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(13,117,538.28)	(12,790,580.00)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	6,556,625.00	21,556,625.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,741,000.00)	(4,741,000.00)
39217	Ном	4,504,092.00	4,106,576.00
393	Биет бус хөрөнгө	8,237,000.00	8,122,750.04
39301	Програм хангамж	557,000.00	557,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(100,000.00)	(214,249.96)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	7,780,000.00	7,780,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>281,257,908.98</u>	<u>429,978,310.06</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>1,807,260.37</u>	<u>51,757.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,807,260.37	51,757.00
413	Өглөг	1,807,260.37	51,757.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	495,312.77	51,757.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>279,450,648.61</u>	<u>429,926,553.06</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	279,450,648.61	429,926,553.06
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	117,259,834.00	117,259,834.00

51101	Өмч: - төрийн	117,259,834.00	117,259,834.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	44,501,811.34	194,977,715.79
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	44,501,811.34	44,501,811.34
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	150,475,904.45
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	117,689,003.27	117,689,003.27
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	281,257,908.98	429,978,310.06

2.2 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	277,216,401.00	431,324,682.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	222,000,125.00	311,491,362.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,952,625.00	59,829,862.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,952,625.00	59,829,862.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,952,625.00	59,829,862.00
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	220,047,500.00	251,661,500.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	220,047,500.00	251,661,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	55,216,276.00	119,833,320.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	39,305,176.00	107,100,520.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,000,000.00	3,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	37,305,176.00	104,100,520.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	-	12,732,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	-	12,732,800.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	236,558,133.78	280,387,261.55
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	236,558,133.78	280,387,261.55
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	236,558,133.78	260,710,461.62
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	165,995,627.00	192,308,868.83
210101	Үндсэн цалин	139,404,686.00	133,552,773.83
210102	Нэмэгдэл	21,867,951.00	43,866,895.00
210104	Урамшуулал	4,722,990.00	14,889,200.00

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	20,629,116.78	24,078,863.26
210201	Тэтгэврийн даатгал	14,002,199.42	16,593,150.73
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,656,729.34	1,952,644.21
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,325,383.47	1,562,115.37
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	331,345.87	359,422.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,313,458.68	3,611,529.98
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	10,319,157.60	11,156,452.40
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,075,957.60	2,499,382.00
210302	Түлш, халаалт	6,847,200.00	8,257,070.40
210303	Цэвэр, бохир ус	396,000.00	400,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,030,680.00	5,755,932.00
210401	Бичиг хэрэг	716,200.00	538,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	762,090.00	759,100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	164,800.00	275,000.00
210404	Ном, хэвлэл	-	15,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	77,500.00	3,092,132.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	2,310,090.00	1,075,900.00
2105	Нормативт зардал	23,727,865.00	12,646,725.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	33,000.00	223,700.00
210502	Хоол, хүнс	23,694,865.00	12,159,725.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	263,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,571,900.00	249,400.00
210604	Урсгал засвар	1,571,900.00	249,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	108,800.00	312,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	112,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	108,800.00	200,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,094,087.40	14,202,220.13
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	229,600.00	179,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	9,556,087.40	14,023,220.13
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	19,676,799.93

2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	19,676,799.93
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	19,676,799.93
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	40,658,267.22	150,937,420.45
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	461,516.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	461,516.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	(461,516.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	40,658,267.22	150,475,904.45

2.3 АУДИТ ХИЙСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	272,560,576.00	371,494,820.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	220,047,500.00	251,661,500.00
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	220,047,500.00	251,661,500.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	220,047,500.00	251,661,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	52,513,076.00	119,833,320.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	13,207,900.00	-
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	13,207,900.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	39,305,176.00	107,100,520.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,000,000.00	3,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	37,305,176.00	104,100,520.00
1330	Төсвийн захирагчдаас		-
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	236,655,400.00	267,394,300.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	236,655,400.00	267,394,300.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	236,655,400.00	247,717,500.07
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	165,760,400.00	193,008,908.00
210101	Үндсэн цалин	110,636,700.00	125,037,933.00
210102	Нэмэгдэл	33,755,800.00	51,931,743.00

210104	Урамшуулал	11,595,000.00	16,039,232.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	9,772,900.00	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	20,545,200.00	23,455,292.07
210201	Тэтгэврийн даатгал	13,970,700.00	16,158,220.68
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,643,500.00	1,824,239.81
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,314,900.00	1,459,552.45
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	330,171.00	364,500.02
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,285,929.00	3,648,779.11
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	11,271,500.00	10,264,600.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,819,100.00	2,499,382.00
210302	Түлш, халаалт	9,052,400.00	7,365,218.00
210303	Цэвэр, бохир ус	400,000.00	400,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,091,200.00	6,969,200.00
210401	Бичиг хэрэг	78,100.00	78,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	762,000.00	640,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	64,200.00	64,200.00
210404	Ном, хэвлэл	44,600.00	44,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	142,300.00	6,142,300.00
2105	Нормативт зардал	30,657,700.00	9,592,300.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	41,900.00	2,198,900.00
210502	Хоол, хүнс	30,219,600.00	6,617,200.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	396,200.00	776,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,936,400.00	2,377,200.00
210604	Урсгал засвар	3,936,400.00	2,377,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	80,900.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	80,900.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	108,800.00	327,600.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	108,800.00	127,600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,203,300.00	1,722,400.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,422,500.00	-
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	780,800.00	1,722,400.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	35,905,176.00	104,100,520.00

5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	35,905,176.00	104,100,520.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	35,905,176.00	104,100,520.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	35,905,176.00	104,100,520.00
221001	Их засвар	35,905,176.00	104,100,520.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(35,905,176.00)	(104,100,520.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-

2.4 АУДИТ ХИЙСЭН ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	117,259,834.00	117,689,003.27	44,501,811.34	279,450,648.61
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	117,259,834.00	117,689,003.27	44,501,811.34	279,450,648.61
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	117,259,834.00	117,689,003.27	44,501,811.34	279,450,648.61
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	117,259,834.00	117,689,003.27	44,501,811.34	279,450,648.61
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	117,259,834.00	117,689,003.27	44,501,811.34	279,450,648.61
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	150,475,904.45	150,475,904.45
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	117,259,834.00	117,689,003.27	194,977,715.79	429,926,553.06

2.5 АУДИТ ХИЙСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	264394300.00	244717500.07
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	264394300.00	244717500.07
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	264394300.00	244717500.07
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	196305600.00	193008908.00
210101	Үндсэн цалин	130427100.00	125037933.00
210102	Нэмэгдэл	52039500.00	51931743.00
210104	Урамшуулал	13839000.00	16039232.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26501200.00	23455292.07
210201	Тэтгэврийн даатгал	18649000.00	16158220.68
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1963100.00	1824239.81

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1570400.00	1459552.45
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	392500.00	364500.02
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3926200.00	3648779.11
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	10264600.00	10264600.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1964600.00	2499382.00
210302	Түлш, халаалт	7900000.00	7365218.00
210303	Цэвэр, бохир ус	400000.00	400000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3969200.00	3969200.00
210401	Бичиг хэрэг	78100.00	78100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	640000.00	640000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	64,200.00	64,200.00
210404	Ном, хэвлэл	44,600.00	44,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,142,300.00	3,142,300.00
2105	Нормативт зардал	22,387,600.00	9,592,300.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,198,900.00	2,198,900.00
210502	Хоол, хүнс	19,412,500.00	6,617,200.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	776,200.00	776,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,468,200.00	2,377,200.00
210604	Урсгал засвар	2,468,200.00	2,377,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	343,600.00	327,600.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	143,600.00	127,600.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	200,000.00	200,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,073,400.00	1,722,400.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,073,400.00	1,722,400.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	264,394,300.00	244,717,500.07
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	264,394,300.00	231,984,700.07
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	251,661,500.00	231,984,700.07
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	12,732,800.00	12,732,800.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	12,732,800.00	12,732,800.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	19	19
620001	Удирдах ажилтан	1	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10	10
620003	Үйлчлэх ажилтан	5	5
620004	Гэрээт ажилтан	3	3
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	18	18
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	10	10
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	5	5
650010	Гэрээт ажилтан	3	3

2.6 АУДИТ ХИЙСЭН ТӨСВИЙН НЭМЭЛТ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	107,100,520.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	3,000,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	3,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	3,000,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	3,000,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	104,100,520.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	104,100,520.00
221001	Их засвар	-	104,100,520.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	107,100,520.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	107,100,520.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	3,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	104,100,520.00

3.АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. Ерөнхий зүйл

Мөнххайрхан сумын цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг эрхлэгч У.Долгорсүрэн танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шилэн дансны мэдээлэл хөтлөх, хоолны зардлын тооцоо бодох, бараа материалын бүртгэл тооцоолол, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлангийн талаар өгсөн зөвлөмжийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 02 дугаар сарын 5-наас 2021 оны 02 дугаар сарын 09–ны хооронд Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын гэрээт аудитор Н.Батжаргал хариуцаж хэрэгжүүлэв.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Цэцэрлэг нь сургуулийн өмнөх боловсролын тухай хуульд "Сургуулийн өмнөх боловсролын зорилго нь бага насны хүүхдийг өөрийн онцлог, чадвар, бүтээлч үйлээрээ хөгжин, насан туршийн боловсролын суурь чадварыг эзэмшихэд дэмжин асрах, хамгаалах, хөгжүүлэх, сургалт, үйл ажиллагаагаар сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмшүүлэхэд оршино" гэж заасны дагуу энэ хүрээнд сургалт хүмүүжлийн ажлыг төрийн бодлого хууль

тогтоомжийн хүрээнд чанартай зохион байгуулах, багш ажилтны харилцааны ёс зүйг сайжруулах, чадавхжуулах, боловсролын талаар төрөөс баримтлах бодлого хэрэгжүүлэн ажиллах, хүүхэд хөгжүүлэх үйл ажиллагааны чанар үр өгөөжийг дээшлүүлэх, олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлэх зорилго, зорилтуудыг дэвшүүлэн ажиллажээ.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоолоор “Төрийн албан хаагчийн цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай”
- Засгийн газрын 2020 оны 11 дүгээр сарын 183 тоот “бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай”
- Засгийн газрын 2020 оны 1 дүгээр сарын 10 тоот “төрийн болон орон нутгийн өмчийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай”

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Мөнххайрхан сумын цэцэрлэгийн санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Аймгийн ЗД-ын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь 2020 онд тус байгууллагад 2019 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлсэн байна. Дотоод хяналтаар батлагдсан хоолны цэснээс гадуур хүнсний материал зарлагдсан, норм норматив хэтрүүлэн зориулалт бусаар зарцуулсан нийт 814.9 мянган төгрөгийн актийн төлбөр тавигдсанаас холбогдох этгээдээс 603.9 мянган төгрөгийг төлүүлсэн байна.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2019 оны санхүүгийн тайлангийн нийт зардал 236480.6 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 2364.8 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон.

Харин гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт зардал 280848.7 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 2808.5 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцлоо.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Мөнххайрхан сумын цэцэрлэгийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос **150475.9** мянган төгрөгөөр буюу 53 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, цэвэр хөрөнгө, өмчийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Тайлангийн үзүүлэлтүүд	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт	
Авлага	367.1	0.00	-367.1	-100%
Бараа материал	45336.7	44238.1	-1098.6	-2%
Үндсэн хөрөнгө	235554.1	385740.2	148720.1	53%
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	281257.9	429978.3	150475.9	53%
Өр төлбөр	1807.3	51.8	-1755.5	-97%
Цэвэр хөрөнгө, өмч	279450.6	429926,5	150475.9	54%
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	281257.9	429978.3	150475.9	53%

Авлага данс оны эцэст үлдэгдэлгүй бөгөөд 2019 онд үүссэн ажилчидтай холбогдон үүссэн авлагыг бүрэн барагдуулсан байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 44238.1 мянган төгрөг болж -1098.6 мянган төгрөгөөр буурсан тайланд оны нүүрс, хүнсний материалыг нөөцөөс зарцуулсантай холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл оны эхэнд 235554.1 мянган төгрөг, оны эцэст 385740.2 мянган төгрөг болж 148720.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Энэ өсөлт нь БСШУЯ-наас 5228.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэн өгсөн, аймгийн ОНХС-н санхүүжилтаар барилгын их засвар, сан техникийн шугам сүлжээний ажил 156200.0 мянган төгрөгийн, урсгал зардлаас 3378.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг холбогдох тогтоол шийдвэрийн дагуу бүртгэн авсан бөгөөд аймгийн ИТХ тогтоолын дагуу 1998.8 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж болон номын фондыг акталж данснаас хассан болон тайлант үеийн элэгдлийн зардал 14023.2 мянган төгрөг бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Тайлант үед үр дүнгийн тайланд нийт 431324.6 мянган төгрөгийн орлого, нийт 280387.3 мянган төгрөгийн зардал тайлагнасан нь хуримтлагдсан үр дүн дансыг 150475.9 мянган төгрөгөөр бууруулсан байна.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 1554108.3 мянган төгрөгөөр буюу 56.0 хувиар өссөн байна. Энэ үзүүлэлт нь 31614.0 мянган төгрөгөөр урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт нэмэгдсэн болон нэмэлт санхүүжилт 107100.5 мянган төгрөгийн орлого, үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан үндсэн хөрөнгийн өртөг 59829.8 мянган төгрөгийн орлого бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 43829.1 мянган төгрөгөөр буюу 19 хувиар өссөн нь өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин, шимтгэлийн зардал 29769.9 мянган төгрөг буюу 17 хувь, тогтмол зардал 837.3 мянган төгрөг буюу 8 хувиар, хангамж бараа материалын зардал 1725.3 мянган төгрөг буюу 43 хувиар тус тус өссөн байна.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлангаар өмнөх оны үр дүн рүү хаасан бичилт хийгдээгүй байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт:

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 369646.1 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 369646.1 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Сумын ИТХ-ын 2019 оны 12 дугаар сарын 9/06 тоот тогтоолоор цэцэрлэгийн 2020 оны төсвийг 308038.4 мянган төгрөгөөр баталжээ. 2020 оны 09-р сард ИТХ-аар төсөвт тодотгол 43644.1 мянган төгрөгөөр бууруулж тодотгосон.

Төсвийн гүйцэтгэл:

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 6 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 264394.3 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас орон нутгийн төсвөөс 12732.8 мянган төгрөг, тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 251661.5 мянган төгрөг санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 251661.5 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 12732.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч нийт 264394.3 мянган төгрөгийг төвлөрүүлэн, урсгал үйл ажиллагаанд 244717.5 мянган төгрөгийг зарцуулж 19676.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 244717.5 мянган төгрөг буюу 93.0 хувьтай байна. зардлын ангиллаар авч үзэхэд гэрэл цахилгааны зардал төсвөөс 534.7 мянган төгрөгөөр хэтэрсэн ба бусад зардлуудын хувьд хэмнэгдсэн байна.

Нийт төсвийн зардлын гүйцэтгэлийг дутуу зарцуулсан нь 1 хөтөлбөрийн 6 арга хэмжээ 19676.8 мянган төгрөгөөр хэмнэсэн байна. Хэмнэсэн шалтгаан нь 2020 онд Ковид-19 цар тахалтай холбоотой хүүхдийн цэцэрлэг танхимаар ажиллаагүй, бараа материалын нөөц ихтэй байсан зэрэгтэй холбоотой хэмнэлт гарсан байна.

Хүснэгт 3	Хөтөлбөр, арга хэмжээний хэмнэлт	/мян.төг/
код	хөтөлбөр, арга хэмжээ	мөнгөн дүн
80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	440.6
81807	Хүүхдийн хоол	14447.2
81833	явуулын бүлэг	528.1
81835	Сургалтын хэвийн үйл ажиллагаа	4099.6
80109	Тогтмол зардал	91.0
81832	Нүүдлийн бүлэг	70.2
	ДҮН	19676.8

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 4.5-д харуулав.

Нэмэлт санхүүжилт:

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар цэцэрлэгийн байрны их засварын зардалд 104100.5 мянган төгрөг, цэцэрлэгийн хүүхдийн тоглоом худалдан авахад 3000.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг орон нутгийн төсвөөс төвлөрүүлж, 107100.5 мянган төгрөгийг холбогдох үйл ажиллагаанд зарцуулсан байна.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 145 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 132, хугацаа хоцроосон 11, огт мэдээлээгүй 2 мэдээлэл байна. Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш дүн бүхий орлого буюу сар бүрийн санхүүжилтийн орлого, зардлын 28 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй байна.

Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээнд санхүүжилтийн тухай, нэмэлтээр орсон санхүүжилт болон зарцуулалтын талаар тус тус мэдээлээгүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 10241.1 мянган төгрөгийн зөрчилд 2904.0 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 8581.5 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгөгдөж албан шаардлага болон зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 119368.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 116896.6 мянган төгрөгийн бүртгэлийн алдааг аудитын явцад залруулж, 2472.3 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 4 зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа: Аудитаар орлогыг давхардуулан бүртгэсэн болон дутуу бүртгэсэн, үндсэн хөрөнгийн орлого буруу дүнгээр авсан зэрэг 116896.6 мянган төгрөгийн алдааг залрууллаа.

Аудитын зөвлөмж: Аудитаар илэрсэн 2472.3 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 4 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар төвлөрсөн дулаан халаалтын гэрээ, түүний зардлын талаар авч үзэх нь зүйтэй байна.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Шилэн дансны мэдээлэлтэй холбоотой асуудал

- 1.1. **Илрүүлэлт:** *Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 121 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 107, хугацаа хоцроосон 11, огт мэдээлээгүй 3 мэдээлэл байна. Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш дүн бүхий орлого буюу сар бүрийн санхүүжилтийн орлогын 12 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй байна.*
- 1.2. **Эрсдэл:** *Хуулийн өмнө хүлээсэн үүргээ биелүүлэхгүй байх, дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байх*
- 1.3. **Өгсөн зөвлөмж:** *Шилэн дансы тухай хуулийн 6.1-д “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ” гэсэн заалтыг мөрдөн ажиллаж мэдээллийг цаг хугацаанд бүрэн, үнэн зөв мэдээлэх*
- 1.4. **Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:** *Хүлээн зөвшөөрсөн*

2. Хоолны зардалтай холбоотой асуудал

- 2.1. Илрүүлэлт: Тайлант хугацааны хоол хүнсний материалын зарцуулалтын тооцоог хянахад цэцэрлэгийн хүүхдийн нэг өдрийн хоолны зардлын нормативаар тооцсон дүнгээс 195.2 мянган төгрөгөөр хэтрүүлэн зарцуулсан байна.
- 2.2. Эрсдэл: Батлагдсан төсөв хэтрэх, төсвийн хөрөнгийг үргүй зарцуулах
- 2.3. Өгсөн зөвлөмж: МУ-ын ЗГ-ын 2019 оны 450 дугаар тогтоолын 1-д “Цэцэрлэгийн хүүхэд бүрийн нэг өдрийн хоолны зардлыг 8-10 цагаар ажилладаг цэцэрлэгт 2475 (хоёр мянга дөрвөн зуун далан таван) төгрөгөөр ..... тогтоосугай” гэсэн заалтыг мөрдөн ажиллаж хоолны зардлыг нормоос хэтрүүлэхгүй байх.
- 2.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

3. Бараа материалтай холбоотой асуудал

- 3.1. Илрүүлэлт: Тайлант хугацаанд бараа материалын тооллогыг үнэн зөв хийгээгүйгээс өмнөх тайлант онд зарцуулсан барилгын засварын материал 1914.5 мянган төгрөгийг бараа материалын үлдэгдэлд тайлагнасан байна.
- 3.2. Эрсдэл: Санхүүгийн тайлан буруу илэрхийлэгдэх, хөрөнгөд тавих хяналт сулрах
- 3.3. Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.3-д “жинхэнэ хэрэгжилтийн” 14.4.1-д “аж ахуйн бүх ажил, гүйлгээ” гэсэн заалтыг мөрдөн ажиллаж өмч хамгаалах зөвлөл царцуулсан материалын тооцоог гарган хянаж, нягтлан бодох бүртгэлд залруулан бүртгэх
- 3.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

4. Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтэй холбоотой асуудал

- 4.1. Илрүүлэлт: Тайлант хугацааны цалин хөлсний дэлгэрэнгүй бүртгэл нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланг хянаж үзэхэд шимтгэл төлөлтийг 362.6 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан байна.
- 4.2. Эрсдэл: Хуулийн өмнө хүлээсэн үүргээ биелүүлэхгүй байх, дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байх
- 4.3. Өгсөн зөвлөмж: Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 17.1.1-д “хөдөлмөрийн хөлсний сан, түүнтэй адилтгах орлого болон түүнд оногдох шимтгэлийг үнэн зөв тодорхойлж, тогтоосон хугацаанд төлөх” гэсэн заалтыг мөрдөн ажиллаж зөрүүг тодорхой болгон тооцож залруулах
- 4.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН ЖАГСААЛТ

Огноо:	Аудитын нэр:	Мөнххайрхан сумын цэцэрлэгийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	Аудитын код:
2021			ХОА-2021/28/СТА-ТШЗ

Шалгагдсан
байгууллагын нэр:

Мөнххайрхан сумын цэцэрлэг

Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Шилэн дансны хуулийг мөрдөж ажиллах		Зөвлөмж	Эрхлэгч, Нягтлан бодогч	У.Долгорсүрэн Л.Минжмаа
	Хүүхдийн хоолны зардалт норматив хэмжээг баримталж ажиллах	195.2			
	Барилгын засварын материалыг зарлага бүртгэх	1914.5			
	Нийгмийн даатгал шимтгэлийн тооцог хянаж залруулах	362.6			
	ДҮН	2404.5			

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР